

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายณัฐนิช ศรีคำภา

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
โทรศัพท์ ๐๘๘ - ๗๓๙๘๒๙๙ Facebook : ณัฐนิช ศรีคำภา Line : ณัฐนิช ศรีคำภา

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

คณะ/สาขาวิชา คณะรัฐประศาสนศาสตร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก พริก

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ใช้เป็นแปลงสาธิตให้กับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาได้โดยเกษตรกรต้นแบบยึดแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการให้ผู้เข้าศึกษาดูงานสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปทั้งในชุมชน ตลอดจนเกษตรกรภายนอกที่เข้ามาศึกษาดูงาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ ๑ : การผลิตพริกให้มีคุณภาพ โดยมีการเรียนรู้กระบวนการ ขั้นตอนกระบวนการผลิตพริกให้มีคุณภาพ ดังนี้

๑. การเตรียมดินและปรับปรุงคุณภาพดินสำหรับปลูก
๒. การเพาะกล้าพริกและการดูแลรักษา
๓. ขั้นตอนและวิธีการปลูก
๔. การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ การบริหารจัดการศัตรูพริก
๕. การจัดการผลผลิต การคัดคุณภาพผลผลิต

ฐานการเรียนรู้ ๒ : การลดต้นทุนการผลิต โดยเป็นจุดเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การผสมดินเพาะกล้าเอง การปรับปรุงบำรุงดินและการวิเคราะห์ดิน รวมไปถึงการใช้ปุ๋ยถูกชนิด ถูกอัตรา ถูกเวลา โดยเน้นการใช้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้เข้าใจวิธีและกระบวนการผลิตสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ได้

ฐานการเรียนรู้ ๓ : การป้องกันกำจัดศัตรูพืชและผลิตสารชีวภัณฑ์ โดยเป็นจุดเรียนรู้ในเรื่องของการจำแนกและวินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูที่เกิดในพริก ตลอดจนการวิธีการแก้ไขกำจัด นอกจากนี้ยังเป็นจุดสาธิตวิธีการผลิตและวิธีการใช้ สารชีวภัณฑ์ น้ำหมักชีวภาพ และการนำมาผลิตใช้และประโยชน์ในป้องกันกำจัดแมลง

ฐานการเรียนรู้ ๔ : การตลาดและการแปรรูปพริก เป็นเรียนรู้ในเรื่องของการคัดคุณภาพของพริกตามความต้องการของตลาดผู้บริโภค ช่องทางการจำหน่าย ตลอดจนการแปรรูปพริกเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ฐานการเรียนรู้ ๕ : เศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสาน เป็นจุดเรียนรู้ที่มีการจัดพื้นที่เป็นแปลงเรียนรู้ภายใน ศพก. ประกอบด้วย กิจกรรมเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนการผลิต และกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ฐานการเรียนรู้ ๖ : การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เป็นการเรียนรู้ในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในการปลูกพืชผัก ระบบน้ำหยด ระบบสปริงเกอร์ และองค์ความรู้ในการใช้น้ำในพริก

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตพริกให้มีคุณภาพ
๒. การลดต้นทุนการผลิตและการวิเคราะห์ดิน
๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชและผลิตสารชีวภัณฑ์
๔. การจัดการด้านการตลาดและการแปรรูปผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. บัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนการผลิต
๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๓. การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรเกษตรกร

๔.๒ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การผลิตพริกให้มีคุณภาพ

การผลิตพริกให้มีคุณภาพ การผลิตพริกคุณภาพต้องอาศัยการจัดการที่เหมาะสมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกพื้นที่ปลูก การเตรียมดิน การเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์ การดูแลรักษา การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยว โดยมีการเรียนรู้กระบวนการ ขั้นตอนกระบวนการผลิตพริกให้มีคุณภาพ ดังนี้

การเลือกพื้นที่ปลูก : ควรเลือกพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง ดินมีความเป็นกรด-ด่างระหว่าง ๖.๐-๖.๘ มีอินทรีย์วัตถุสูง และระบายน้ำได้ดี ควรห่างจากแปลงพริกพันธุ์อื่นอย่างน้อย ๒๐๐ เมตร

การเตรียมดิน : ไถดินลึก ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน ไถพรวนอีก ๑-๒ ครั้ง ปรับสภาพดินด้วยปุณขาว ยกแปลงสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร ระหว่างแถว ๑๐๐ เซนติเมตร

การเตรียมกล้า : เพาะเมล็ดในถาดหลุม โดยใช้ดินผสมระหว่าง ดิน:แกลบดำ:ปุ๋ยคอก อัตราส่วน ๓ : ๑ : ๑ หลุมละ ๑ เมล็ด รดน้ำสม่ำเสมอ เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑ เดือน หรือมีใบจริง ๓ - ๔ ใบ จึงย้ายลงแปลงปลูก

การดูแลรักษา

การให้น้ำ : พริกต้องการน้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงแรกของการเจริญเติบโต ดินควรมีความชื้นพอดี อย่าให้เปียกแฉะเกินไป

การใส่ปุ๋ย : พริกเป็นพืชที่เก็บเกี่ยวได้นาน ควรใส่ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารครบถ้วน เช่น สูตร ๑๕ - ๑๕ - ๑๕ หรือ ๑๓ - ๑๓ - ๒๑

การกำจัดวัชพืช : กำจัดวัชพืชให้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะช่วงที่ต้นพริกยังเล็ก เพราะวัชพืชจะแย่งอาหารและน้ำ ทำให้ต้นพริกแคระแกร็น

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช : ใช้สารชีวภัณฑ์หรือสารเคมีที่เหมาะสมกับชนิดของศัตรูพืช ควรเลือกใช้วิธีการที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

การเก็บเกี่ยว : พริกจะออกดอกหลังจากย้ายปลูกแล้วประมาณ ๖๐-๗๐ วัน และจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลสุกได้เมื่อพริกมีอายุประมาณ ๙๐-๑๐๐ วัน เก็บเกี่ยวทุกๆ ๕-๗ วัน หรือเดือนละ ๕-๖ รุ่น ถ้ามีการบำรุงรักษาดีและให้น้ำอย่างเพียงพอ ในช่วงเก็บเกี่ยว ควรลดการให้น้ำ เพื่อให้พริกมีคุณภาพที่ดี สีของผลสวย

การทำพริกแห้ง : นำพริกที่เก็บเกี่ยวมาตากแดดหรืออบในตู้อบแห้งจนพริกแห้งสนิทเก็บพริกแห้งไว้ในภาชนะที่สะอาด ปิดสนิท ป้องกันความชื้น

การจัดการอื่นๆ:

การตัดแต่งกิ่ง : ตัดแต่งกิ่งพริกได้ง่ามแรกหลังปลูกประมาณ ๓๐ วัน เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี แสงแดดส่องถึง

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ : ใช้ปุ๋ยหมักจากเปลือกไข่ หรือปุ๋ยขี้ไก่ เพื่อเพิ่มธาตุอาหารและปรับปรุงโครงสร้างดิน

การใช้น้ำหมัก : ใช้น้ำหมักจุลินทรีย์จากเศษอาหาร หรือน้ำหมักสะเดา เพื่อบำรุงและป้องกันศัตรูพืช

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของพริก :

พันธุ์ : เลือกพันธุ์พริกที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และตลาด

ดิน : ดินต้องมีความอุดมสมบูรณ์ มีอินทรีย์วัตถุสูง และระบายน้ำได้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอเมืองศรีสะเกษ เป็นรองประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด ซึ่งได้ร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของการเชื่อมโยงคณะกรรมการของคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และแปลงใหญ่ ในระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการจัดทำแผนงานการดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยผ่านกระบวนการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ โดยมีคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบการดำเนินงาน ผู้มีส่วนร่วมการจัดทำแผน คือคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ สมาชิกศูนย์ ศพก.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ในปี พ.ศ.๒๕๓๙ นายนิลฐนิช ศรีคำภา เริ่มทำการปลูกพริกเพื่อการค้า หลังจากได้ตัดสินใจลาออกจากงานประจำที่กรุงเทพฯ โดยระยะแรกเป็นการปลูกเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการทำนาที่เป็นอาชีพหลักในพื้นที่ ๒ งาน ปรากฏว่าจากพื้นที่ ๒ งานที่ปลูกพริกสามารถสร้างรายได้เป็นเงินกว่า ๘ หมื่นบาท เพราะในสมัยนั้นคนที่ปลูกพริกยังมีน้อยทำให้ราคาค่อนข้างสูง ซึ่งขณะนั้นในพื้นที่บ้านหนองหว้า หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีครัวเรือนที่ปลูกพริกประมาณ ๑๐ ครัวเรือน จากทั้งหมดกว่า ๘๐ ครัวเรือน แต่ในปัจจุบันมีการปลูกมากกว่า ๕๐ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกกว่า ๑๒๐ ไร่ จากผลตอบแทนที่ค่อนข้างดีหาก

เปรียบเทียบรายได้ที่เกิดจากการทำนา เนื่องจากผลผลิตข้าวราคาไม่ค่อยสูงนักและมีฤดูกาลผลิตปีละครั้งหักต้นทุนต่างๆ แล้วแทบไม่เหลือกำไรแต่พริกหนึ่งฤดูกาลผลิตสามารถเก็บผลผลิตจำหน่ายได้หลายครั้งยาวนานประมาณ ๔ - ๕ เดือน โดยเก็บจำหน่ายอาทิตย์ละครั้งหรือเดือนหนึ่งประมาณ ๕-๖ ครั้ง ราคาเฉลี่ยพริกสดทั้งปีอยู่ประมาณ กิโลกรัมละ ๕๐ บาท ดังนั้นปีต่อมาจึงขยายพื้นที่ปลูกพริก เป็น ๑ ไร่ โดยผลผลิตและรายได้ปีที่ ๒ ยังคงติดต่อกันต่อมาในปีที่ ๔ จึงตัดสินใจปลูกพริกเพิ่มอีก ๓ ไร่ ทำให้มีพื้นที่ปลูกพริกรวม ๔ ไร่ และได้ปรับเปลี่ยนระบบการให้น้ำแบบใช้สายยางรดแบบเดิมเป็นระบบสปริงเกอร์และระบบน้ำหยด ต่อมาเมื่อเกษตรกรปลูกพริกมากขึ้นในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษและทั้งจังหวัดศรีสะเกษ ทำให้ผลผลิตมีปริมาณมากราคาจึงตกต่ำ และประสบปัญหาการระบาดของศัตรูพืชในพริกเนื่องจากการปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน คุณภาพผลผลิตลดลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

นายณัฐนิช ศรีคำภา เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองศรีสะเกษ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรมากกว่า ๒๘ ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการผลิตพริกในเชิงการค้า โดยมีการพัฒนาพื้นที่ของตนเองจำนวน ๑๐ ไร่ ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านการผลิตพริกคุณภาพในเชิงการค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และมีการพัฒนาศักยภาพตัวเองเรื่อยมา เป็นบุคคลที่ชอบทดลองและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับด้านการเกษตร มีการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะองค์ความรู้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ประกอบกับด้วยนิสัยส่วนตัวเป็นคนที่มีจิตอาสาจึงเป็นโอกาสที่ดีในการได้เรียนรู้แล้วนำกลับมาปฏิบัติด้วยตนเองแล้วขยายผลสู่ชุมชนและบุคคลที่สนใจเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสร้างความยั่งยืนต่อไป

นอกจากนี้ได้มีการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ มีการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม่จะเป็นการลดต้นทุนการผลิต โดยการผลิตสารชีวภัณฑ์ ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารป้องกันแมลง และศัตรูพืชไว้ใช้เอง ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และมีการพัฒนาระบบการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพให้ปลอดภัยโดยการขอการรับรองมาตรฐาน GAP ทั้งข้าว และพริก มีการรวมกลุ่มกันในรูปแบบของแปลงใหญ่พริกขึ้นเพื่อร่วมกันบริหารจัดการตลอดกระบวนการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า และการเชื่อมโยงการตลาด ในทุกขั้นตอน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

หลักการประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในการแก้ไขปัญหา

เกษตรกรต้นแบบ ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีการปรับวิถีคิด เปลี่ยนวิธีทำใหม่ด้วยการน้อมนำเอาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ มุ่งเน้นการพึ่งตนเอง บริหารจัดการทุนเดิมที่มีโดยเฉพาะที่ดิน ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อให้เกิดการหนุนเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พึ่งตนเองให้มากที่สุดเพื่อลดการพึ่งพาภายนอก “ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้” มีการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม โดยการปรับปรุงบำรุงดิน โกลบตอซึ่งข้าวและหวานพืชปุ๋ยสดในนาข้าว ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพทำให้พื้นที่การเกษตรมีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้นทุกปีช่วยในการปรับโครงสร้างของดิน ทำให้ดินร่วนซุยไม่แข็งกระด้างเหมือนกับการใช้แต่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว และใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน มีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดี มีการจัดการดิน น้ำ และปุ๋ยที่ดี ไม่ใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างเดียวแต่จะใช้สารป้องกันแมลงและศัตรูพืชร่วมด้วย มีการสำรวจแปลงเพาะปลูกอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นานและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้อีก บำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสี่ยงของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือน ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม ใช้สิ่งอื่นทดแทนช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ใน ศพก.

ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ศพก. และใช้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่น เช่น เทคนิคและวิธีการเพิ่มผลผลิตพริก มีดังนี้

(๑) วางแผนการผลิต

- ไถดะแปลงปลูก ตากดิน หวานปุ๋ยพืชสด (โปเทือง, ถั่วพรี) เดือนเมษายน - พฤษภาคม
- จัดเตรียมปุ๋ยหมักสูตร พด.๑ ๕,๐๐๐ ก.ก. น้ำหมัก พด.๓ โดยแยกทำ ๓ ชนิด คือ
 ๑. น้ำหมักจากพืชผักต่างๆ ๒ ถึง ๒๐๐ ลิตร
 ๒. น้ำหมักจากสัตว์ปลา และหอย ๒ ถึง ๒๐๐ ลิตร
 ๓. ออร์โมนไข่หอยเชอร์รี่ ๑ ถึง ๒๐๐ ลิตร
- จัดเตรียมสมุนไพรกำจัดขับไล่ศัตรูพืชต่างๆ เช่น สะเดา, สาบเสือ, บอระเพ็ด, หางไหล

๒ ถึง ๒๐๐ ลิตร

- เตรียมราเชื้อไตรโคเดอร์มาไว้และเตรียมการขยายหัวเชื้อ
- เพาะกล้าระหว่างวันที่ ๑๘ มิถุนายน - ๓๐ มิถุนายน ของทุกๆ ปี
- โกลบปุ๋ยพืชสดเมื่อออกดอกหรือมีอายุประมาณ ๕๕ วัน

(๒) การปลูกช่วงต้นเดือนสิงหาคม ให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน ทำแปลงปลูกขนาด ๒ ต้น ต้องหวานปุ๋ยหมัก พด.๑ คลุกเคล้ากับดินปลูกแล้วพ่นน้ำหมักชีวภาพจำนวน ๒ ครั้ง ก่อนปลูก กรณีดินเป็นกรดให้หวานโดโลไมต์ อัตรา ๑๕๐ - ๒๐๐ ก.ก./ไร่

- ใช้สารเคมีหรือฮอร์โมนสลับกับน้ำหมักจากธรรมชาติเพื่อการประหยัดต้นทุนและป้องกันการดื้อยาของศัตรูพืช

- ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ปฏิบัติตามฉลากและข้อแนะนำตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง
- ปรับเปลี่ยนระบบการให้น้ำแบบใช้สายยางรดแบบเดิมเป็นระบบสปริงเกอร์และระบบน้ำหยด
- การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการบรรจุผลผลิตเป็นไปตามบริษัทผู้ค้ากำหนด โดยถือหลักระเบียบ

ซื่อสัตย์ จริงใจ มีคุณธรรม

- คุณภาพพริก น้ำหนักบรรจุ กำหนดส่งสินค้า ตลอดจนการสร้างควมไว้วางใจระหว่างคู่ค้า ทำธุรกิจที่ยาวนานอธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

๓) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน การนำดินมาตรวจวิเคราะห์เบื้องต้น แล้วใช้ปุ๋ยให้ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา ถูกวิธี ดังนี้

๑. การเก็บตัวอย่างดินอย่างถูกวิธี

เริ่มต้นด้วยการสำรวจและแบ่งพื้นที่แปลงไม้ผลออกเป็นโซนย่อยๆ ตามลักษณะดินหรือพืชที่ปลูก จากนั้นจึงเก็บตัวอย่างดินจากจุดต่างๆ ในแต่ละโซน โดยเก็บจากความลึกประมาณ ๑๕-๓๐ เซนติเมตร (ระดับรากพืช) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่สะท้อนสภาพดินโดยรวมอย่างแม่นยำ ควรนำดินที่เก็บได้จากหลายๆ จุดมาคลุกเคล้ารวมกันให้เป็นเนื้อเดียว แล้วนำไปใช้เป็นตัวอย่างหลักในการวิเคราะห์ต่อไป

๒. การวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมีของดิน

นำตัวอย่างดินที่ได้ไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการหรือชุดตรวจวิเคราะห์ดินสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสำคัญต่างๆ เช่น ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ปริมาณธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม) และธาตุอาหารรองที่จำเป็นต่อไม้ผล การวิเคราะห์นี้ช่วยให้ทราบว่าดินมีสถานะที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชหรือไม่ และขาดธาตุอาหารชนิดใดบ้าง

๓. การแปลผลและวางแผนการจัดการดิน

เมื่อได้ผลวิเคราะห์แล้ว ควรนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานสำหรับไม้ผลแต่ละชนิด หากพบว่าดินมีค่า pH ที่ไม่เหมาะสม (เช่น เป็นกรดหรือด่างเกินไป) หรือขาดธาตุอาหาร จะสามารถวางแผนการปรับปรุงดินได้อย่างตรงจุด เช่น การใส่ปูนขาวเพื่อลดความเป็นกรด หรือการเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีตามชนิดและปริมาณที่เหมาะสม

๔. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงดิน

หลังจากวางแผนแล้ว สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการ เช่น การใช้เครื่องมือวัดความชื้นและสารอาหารในดินแบบเรียลไทม์เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของดินได้อย่างต่อเนื่อง หรือการใช้โดรนในการหว่านปุ๋ยหรือปูนขาวในปริมาณที่แม่นยำตามข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีเกินจำเป็น และเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมสารอาหารของพืชให้สูงสุด

ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

กิจกรรม	เดิม	แผนงาน
- ปลูกข้าว ๕ ไร่	- ต้นทุนการผลิต ๓,๑๐๐ บาท/ไร่ - ผลผลิต ๔๕๐ ก.ก./ไร่	- ลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ลงไม่น้อยร้อยละ ๑๐ - เพิ่มผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ปลูกพริก ๓ ไร่	- ต้นทุนการผลิต ๒๑,๑๕๐ บาท/ไร่ - ผลผลิต ๒๗,๐๐๐ ก.ก./ไร่	- ลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ลงไม่น้อยร้อยละ ๑๐ - เพิ่มผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

- พืชผักสวนครัว	- ปลูกพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล	- พัฒนาระบบการแผนการผลิตให้มีผลผลิตตลอดทั้งปี
- ปศุสัตว์	- เน้นผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	- พัฒนาการผลิตให้มีปริมาณเพื่อการค้า
- ประมง	- เน้นผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	- พัฒนาการผลิตให้มีปริมาณเพื่อการค้า
- การพัฒนาเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้	- เป็น ศพก. ระดับอำเภอ	- พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้มีความพร้อมให้บริการมากขึ้น

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

ต้นทุนการผลิตโดยประมาณในการผลิตข้าว/ไร่

- ค่าเมล็ดพันธุ์	๒๕๐ บาท
- ค่าเตรียมดิน	๔๕๐ บาท
- ค่าปุ๋ยเคมี	๕๐๐ บาท
- สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	๒๐๐ บาท
- ค่าเก็บเกี่ยว	๖๕๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร	๔๐๐ บาท
- ค่าแรงงาน	๓๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๓๕๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	๓,๑๐๐ บาท

ผลตอบแทนและรายได้

- ผลผลิตเฉลี่ย	๔๕๐ กิโลกรัม/ไร่
- ต้นทุนการผลิต	๓,๑๐๐ บาท/ไร่
- ราคาขายผลผลิตเฉลี่ย	๑๒ บาท/กิโลกรัม
- รายได้เฉลี่ย	๕,๔๐๐ บาท/ไร่
กำไรสุทธิ	๒,๓๐๐ บาท/ไร่

ต้นทุนการผลิตโดยประมาณในการผลิตพริก/ไร่

- ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๕๐ บาท
- ค่าเตรียมดิน	๕๐๐ บาท
- ค่าปลูกค่าเตรียมพันธุ์	๗๕๐ บาท
- ค่าปุ๋ยเคมี	๒,๕๐๐ บาท
- สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	๑,๐๐๐ บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า	๑,๐๐๐ บาท
- ค่าเก็บเกี่ยว (ตลอดฤดูกาล)	๑๒,๕๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร	๑,๐๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๕๕๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	๒๐,๑๕๐ บาท

ผลตอบแทนและรายได้

- ผลผลิต (พริกสดเขียว) เฉลี่ยต่อไร่ (ตลอดฤดูกาล)	๒,๗๐๐ ก.ก./ไร่
- ต้นทุนการผลิต	๒๐,๑๕๐ บาท/ไร่
- ราคาขายผลผลิตเฉลี่ย	๒๐ บาท/กิโลกรัม
- รายได้เฉลี่ย	๕๖,๐๐๐ บาท/ไร่
กำไรสุทธิ	๓๓,๘๕๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวนาปี ผลัดกันที่แปรรูปจากข้าว แปรรูปพริก การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๔๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ต่อตนเอง

เกษตรกรต้นแบบได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการเกษตร ได้รับการสนับสนุนในการเป็นต้นแบบ และเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแม้กระทั่งนักท่องเที่ยวที่มีโอกาสได้เข้ามาเยี่ยมชมสวน

- ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น

เกษตรกรที่ได้มาฝึกอบรม มาศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) ของอำเภอเมืองศรีสะเกษ ได้นำความรู้ แนวทางการดำเนินงาน เทคนิคต่างๆ ไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนเกิดการสร้างเครือข่ายของเกษตรกรด้วยกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในพื้นที่ตนเองได้

- ประโยชน์ต่อชุมชน

เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง เพราะ ศพก.ของนายณัฐนิช ศรีคำภา เป็น ศพก.ที่มีชื่อเสียงทั้งในชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด โดยเฉพาะนายณัฐนิช ศรีคำภา ซึ่งเป็นวิทยากรประจำศูนย์ มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่มาอบรมและศึกษาดูงานในศูนย์ได้เป็นอย่างดี จึงสามารถดึงดูดเกษตรกรหรือส่วนราชการ เอกชน ได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้ ศพก.เครือข่ายหรือสมาชิกในชุมชนได้ลูกค้ารวมถึงนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นไปด้วย ส่งผลให้ทุกคนมีรายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วยและทำให้สามารถยกระดับเศรษฐกิจภายในชุมชนให้ดีขึ้นตาม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้ฯ มีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของตนเอง และชุมชน

๑) รักษาคุณภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

๒) รักษาสิ่งมีชีวิตตามระบบนิเวศทางธรรมชาติ เช่นเลี้ยงปลาในบ่อพักสวนทุเรียน

๓) รักษาสิ่งแวดล้อมในบริเวณสวนโดยการใช้สารชีวภัณฑ์ทำให้ไม่เกิดมลพิษจากการใช้สารเคมี

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ดินมีความอุดมสมบูรณ์

๒) อากาศไม่มีมลพิษ

๓) ศัตรูทางธรรมชาติไม่โดนทำลาย

๔) ลดต้นทุนปัจจัยการผลิต

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เป็นศูนย์เรียนรู้ที่สามารถกระจายความรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร มีการนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาด้านการเกษตร ทั้งข้อมูลพื้นฐานด้านเกษตรกรรมของพื้นที่ ข้อมูลจำนวนและชนิดของ

สินค้าเกษตรที่ผลิต รวมถึงข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนในแต่ละรอบการผลิต ทำให้สามารถวางแผนการผลิตและพัฒนาได้อย่างแม่นยำและเป็นระบบ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. สถานที่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองศรีสะเกษ ตั้งอยู่ที่ ๑๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ทำเลที่ตั้งเข้าถึงง่าย เส้นทางการเดินทาง สะดวกสบายในการเข้าถึงสถานที่ศูนย์ฯ มีป้ายบอกทางทุกระยะ มีการระบุตำแหน่งพิกัดเพื่อค้นหาที่ตั้งผ่าน Google Map เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนผังภายในศูนย์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงาน

๒. การวางแผนผังศูนย์ฯที่ดี โดยได้ออกแบบแผนผังศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อให้สะดวกในการเดินสำรวจ ศึกษาดูงาน เป็นระบบระเบียบ แปลงเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ หอพักน้ำสุขา และมีการจัดเตรียมสถานที่ให้มีความพร้อมในการเข้าศึกษาดูงานตลอดเวลา

๓. ความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในบริเวณศูนย์เรียนรู้ ศพก. มีการจัดวางผังให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้โดยจัดทำข้อมูลให้สอดคล้องทั้งหลักสูตรการเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ แพลงเรียนรู้ เข้าใจง่าย สามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ บรรยากาศเป็นธรรมชาติ เหมาะกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือจัดกิจกรรมต่างๆ ตลอดจน เหมาะสมกับการพักผ่อนหย่อนใจ

๔. สิ่งอำนวยความสะดวก ในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑ ศาลาเรียนรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีความพร้อมในเรื่องการอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ ประกอบด้วย ศาลาเรียนรู้ จำนวน ๑ หลัง ขนาด ๑๕ x ๒๐ เมตร สูง ๔ เมตร ศาลาเรียนรู้มีความจุผู้เข้าอบรมได้ ๑๕๐ คน ห้องน้ำชาย-หญิง อยู่ข้างหอประชุม จำนวน ๑ หลัง รวม ๔ ห้อง แผ่นป้ายที่เป็นความรู้เชิงวิชาการ มีโต๊ะ เก้าอี้ พัดลม มีอากาศถ่ายเทสะดวก สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับผู้มาขอใช้บริการได้เป็นอย่างดี มีสถานที่จอดรถยนต์ภายในศูนย์

๔.๒ มีวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้

วัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ที่ครบถ้วน ทันสมัย เช่น เครื่องขยายเสียงติดตั้งเฉพาะจุด และเครื่องขยายเสียงชนิดเคลื่อนย้าย พร้อมจอภาพ บอร์ดกระดาน แสตนด์คลิปบอร์ด ชาร์ทบอร์ด สำหรับงาน Workshop, คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์, และอุปกรณ์สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสาธิต พร้อมสำหรับการถ่ายทอดความรู้

๕. แพลงเรียนรู้

๕.๑ เป็นแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ แพลงเรียนรู้ภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ใช้เป็นแปลงสาธิตให้กับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ โดยเกษตรกรต้นแบบได้ประยุกต์ใช้พื้นที่แปลงที่ทำการเกษตรของตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ดังนี้

๑) แพลงเรียนรู้ด้านการผลิตพริกคุณภาพ มุ่งเน้นกระบวนการผลิตพริกให้ได้คุณภาพผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐาน GAP โดยเกษตรกรจะได้เรียนรู้กระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตลอดห่วงโซ่การผลิต และมีการสาธิตปฏิบัติด้วยตนเอง

๕.๒ มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่างสาธิตและฝึกปฏิบัติ

ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษได้มีระบบการบริหารจัดการ วางแผนผังอย่างเหมาะสมสวนในการสาธิตและฝึกเรียนรู้ดูงาน ปฏิบัติได้จริง มีองค์ประกอบแปลงที่สร้างแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ วัสดุอุปกรณ์สาธิต มีครบครัน พร้อมถ่ายทอดและฝึกลงมือปฏิบัติให้กับผู้เขามาศึกษาดูงาน

๕.๓ แปลงเรียนรู้เป็นแปลงที่มีการผลิตตามฤดูกาล โดยมีการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

- ฤดูกาลผลิตข้าวนาปี กิจกรรมภายในแปลงเรียนรู้ เป็นกระบวนการทำนา การผลิตข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ปลอตกัย ผู้เข้าอบรมหรือคณะศึกษาดูงานได้เห็นวิธีการ ขั้นตอน ได้อย่างชัดเจน

- ฤดูกาลผลิตพริก กิจกรรมภายในแปลงเรียนรู้ เป็นกระบวนการปลูกพริก การผลิตพริกคุณภาพ GAP ปลอตกัย ผู้เข้าอบรมหรือคณะศึกษาดูงานได้เห็นวิธีการ ขั้นตอน ได้อย่างชัดเจน

- แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดทั้งปี

๖. วิทยาการถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับกระบวนการผลิตคุณภาพตลอดห่วงโซ่การผลิต ให้แก่เกษตรกรในชุมชนและผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ดังนี้

- ๑ การลดต้นทุนการผลิตพริก โดยการใช้หมักชีวภาพ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองจากวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น และการใช้สารชีวภัณฑ์ต่างๆ ในการกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

- ๒ การเพิ่มผลผลิตพริก โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปรับเปลี่ยนระบบการให้น้ำเป็นแบบสปริงเกอร์และน้ำหยด การใช้วัสดุคลุมแปลงปลูกเพื่อลดการระบาดของวัชพืช โรค แมลงศัตรูพืช และรักษาความชื้นภายในแปลง การตัดแต่งทรงพุ่มที่หนาแน่นเกินไปเพื่อลดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

- ๓ การเก็บผลผลิต โดยมีการคัดและทำความสะอาดผลผลิต และคัดเกรดตามความต้องการของตลาด ซึ่งส่วนใหญ่จะเก็บในรูปของพริกสดทั้งสุกและไม่สุก

- ๔ การตลาด โดยมีการติดต่อประสานกับผู้รวบรวมผลผลิตและผู้รับซื้อ มาให้ข้อมูลกับเกษตรกรผู้ปลูกพริกในเรื่องทิศทางตลาดพริกและทำข้อตกลงร่วมกันกับผู้รับซื้อ

๗. การกำหนดแผนในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีกระบวนการขับเคลื่อนงานในรูปแบบคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ โดยมีเกษตรกรต้นแบบจาก ศพก.หลักและเครือข่าย ที่กระจายอยู่ทุกตำบล ทั้งหมด ๑๙ จุด ซึ่งแต่ละจุดสามารถเป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรตามกิจกรรมและสภาพพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบ และมีการเชื่อมโยงกัน จึงทำให้เกษตรกรสามารถเข้าเรียนรู้ดูงานตามความสนใจ แล้วนำกลับไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ ศพก.อำเภอเมืองศรีสะเกษ ยังเป็นจุดให้บริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานภาคีต่างๆ เช่น

- ๑ การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ เพื่อให้เป็นเกษตรกรต้นแบบในการขยายผลสู่ชุมชนต่อไป

- ๒ การอบรมให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่พริก

- ๓ หน่วยงานภาคีต่างทั้งภาครัฐและเอกชนใช้เป็นจุดเรียนรู้ดูงานและอบรมเกษตรกรที่ร่วมโครงการต่างๆ ตามภารกิจความรับผิดชอบ

๔ เกษตรกรทั่วไปสามารถเข้าเรียนรู้ได้ตลอดเวลาโดยจะมีวิทยากรและข้อมูลเอกสารประกอบแต่ละฐานการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเกษตร การบริหารจัดการองค์กร และเชื่อมโยงการดำเนินงานการตลาด การเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร ทั้งในส่วนของจัดการกลุ่ม และการจัดการผลผลิตการเกษตร และจากการที่เป็นผู้มีประสบการณ์จริงและปรารถนาที่ต้องการจะขยายกลุ่มกับแนวทางปลูกพริก GAP สู่เกษตรกรรายอื่นๆ มีแนวทางชักชวน แนะนำ ช่วยเหลือต่างๆ และช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่เกิดขึ้น เช่น

- แนะนำพันธุ์พริกที่ให้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงกว่าต้านทานโรคได้ดี
- แนะนำการใช้ยาเคมีภัณฑ์ ตลอดจนห้ามใช้การเลือกซื้อเคมีภัณฑ์ที่ถูกต้อง
- วิทยากรให้ความรู้เทคนิคการปลูกพริก GAP ที่ถูกต้อง
- ริเริ่มการจัดตั้งการร่วมกลุ่มการผลิตการจำหน่าย เพื่ออำนาจต่อรองกับพ่อค้า
- ประสานหน่วยงานรัฐเข้ามาสนับสนุนปัจจัยการผลิตพลังงานในการผลิตองค์ความรู้

ใบรับรองมาตรฐานการผลิตตลอดจนการเพิ่มมูลค่าการผลิตรวมทั้งการจดบันทึกบัญชีต้นทุนการประกอบอาชีพเพื่อวางแผนการใช้จ่าย ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การช่วยเหลือ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อมูลข่าวสารครอบคลุมทุกกระบวนการผลิต ข้อมูลด้านการจัดการผลผลิต ข้อมูลด้านการตลาด การพยากรณ์ และแจ้งเตือนการระบาดของโรคและแมลง เป็นแหล่งข้อมูลวิชาการด้านการปลูกพริก การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและบุคคลที่มีความสนใจ และสามารถนำไปพัฒนาหรือปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมของตนเอง นำสู่การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่ตนเองประสบ และมีการขยายผลต่อไปได้ เช่น

๑. ข้อมูลเกษตรกรที่นำความรู้จาก ศพก. ไปใช้ คือ นางสาวทอง ธรรมชาติ อยู่บ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ที่ ๘ บ้านเวียง ตำบลชำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เดิมทีเป็นลูกจ้างแรงงานที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาได้กลับมาทำการเกษตรที่บ้านเริ่มจากทำนาเชิงเดี่ยวสลับกับการรับจ้างทั่วไป เนื่องจากพื้นที่เป็นดินทรายทำให้ได้ผลผลิตน้อย ขาดทุนมาโดยตลอดจึงเกิดแนวคิดที่จะทำการเกษตรอย่างอื่นนอกเหนือจากการทำนา ประจวบเหมาะกับทางสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองศรีสะเกษ มีโครงการเกษตรแบบผสมผสานจึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้เข้าเรียนรู้ ศึกษาดูงานที่ ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษ เกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน โดยเริ่มต้นจากการมีบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนผัก เลี้ยงวัว และทำนาอินทรีย์ ด้วยวิธีการปักดำแบบธรรมชาติ และดำเนินการมาโดยตลอดมีการขยายเพิ่มพื้นที่ จนในปัจจุบันทำการเกษตรในพื้นที่ ๑๙ ไร่ แบ่งเป็นสวนไม้ จำนวน ๕ ไร่ แปลงนาข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ จำนวน ๕ ไร่ นาผักกะเจตและบ่อแห่นางอึก จำนวน ๒ ไร่ และพื้นที่จำนวนอีก ๗ ไร่ ทำการเกษตรแบบผสมผสานปัจจุบันพัฒนาพื้นที่เป็นสวนผสมนา ยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ ประหยัด

ในการดำรงชีพ ปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลาไว้บริโภค ลดรายจ่าย เหลือกินเหลือใช้ แบ่งขายเพิ่มรายได้ สร้างเสริมสุขภาพและอนามัย ทำให้ครอบครัว มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาหาร พืชผัก ผลไม้ สำหรับ บริโภค อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

๑.๓ ภาพประกอบเกษตรกรนำความรู้ไปใช้ในแปลงตนเอง

๒. เกษตรกรที่ผ่านการอบรมเข้าสู่ระบบการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่

๒.๑ ทะเบียนรายชื่อเกษตรกรผ่านการอบรม

- เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ ในแต่ละปีงบประมาณ ปีละ ๓๐ ราย เกิดการต่อยอด และพัฒนาระบบการรวมกลุ่มการผลิตเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวพริก เป็นต้น

- เกษตรกรทั่วไป ที่เข้าศึกษาดูงาน มากกว่า ๕๐๐ รายขึ้นไป

๒.๒ เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจาก ศพก. ได้เข้าสู่กระบวนการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรที่ผ่านการอบรม มีการจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ดังนี้

๑. แปลงใหญ่พริก หมู่ ๑ ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
๒. แปลงใหญ่ข้าวหอม ๕ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลหมากเขียบ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
๔. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
๕. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
๖. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลตะดอบ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๓. มีการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ และหน่วยงานต่างๆ เข้ามาใช้สถานที่ เพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ

ในการดำเนินงานของ ศพก. นอกจากจะมีคณะกรรมการต่างๆ ที่แต่งตั้งขึ้น เพื่อขับเคลื่อนงานของศูนย์ฯ แล้วยังมีหน่วยงานภาคีต่างที่ร่วมบูรณาการในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. การกำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน ศพก. สนับสนุนงบประมาณรวมทั้งการให้บริการต่างๆ ของ ศพก. ซึ่งแต่ละหน่วยงาน จะมีการบูรณาการการทำงานที่แตกต่างกันไป ตามแต่ละ

บทบาทและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการศึกษาธิการ ผู้นำท้องถิ่นในชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรกรในชุมชน และหน่วยงานเอกชนในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งผลสำเร็จจากการบูรณาการการทำงานร่วมกันของ ส่งผลให้ ศพก. มีการขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีความ เข้มแข็ง และ เห็นผลเป็นรูปธรรม สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ ซึ่งก็จะมี หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมาใช้บริการและใช้สถานที่ในการถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ

๔. การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศพก. เมืองศรีสะเกษ มีการประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้สมาชิก หรือเกษตรกร รวมถึงคณะศึกษาดูงาน เรื่องเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ใกล้บริเวณศูนย์เรียนรู้ เช่น ศพก. เมืองศรีสะเกษ เครือข่าย ศพก.เกษตรอินทรีย์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

๒. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในชุมชน และอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน

ศพก. เมืองศรีสะเกษ มีการแนะนำให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านเวทีการอบรม หรือเอกสารให้กับคณะทัวร์ท่องเที่ยวก่อนเดินทางมาศึกษาดูงานที่ ศพก. และอยู่บนเส้นทางใกล้ที่ตั้ง ศพก. สามารถเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

๑) หมู่บ้านท่องเที่ยววันวิถีบ้านตะดอซึ่งเป็นชุมชนที่มีเก่าแก่ที่มีการสืบทอด จากรุ่นสู่รุ่น

๒) เยี่ยมชมกิจกรรมของเครือข่าย ศพก. ตำบลหนองไฮ ของนางสาวอรนิตย์ วงค์ละคร กิจกรรมการผลิตพืชผักเพื่อการค้า

๓) ไปกราบไหว้สักการะ หลวงปู่เกลี้ยง วัดบ้านโนนแกด ตำบลห่ม อำเภอมือง ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

๓. มีการจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลทางการเกษตรให้นักท่องเที่ยว

ศพก.มีสินค้าเกษตรปลอดภัย ซึ่งผลิตจาก ศพก. เมืองศรีสะเกษ และสมาชิก เครือข่าย ศพก.วางจำหน่าย ให้คณะอบรมดูงานที่เข้ามาท่องเที่ยวภายใน ศพก. เช่น ข้าวสารหอมมะลิ หอมแดง กระเทียม พืชผักตามฤดูกาล และพริกแห้ง น้ำพริกต่าง เป็นต้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) ศพก. เมืองศรีสะเกษ เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน เช่น การเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร การสร้างรายได้ เสริมจากภาครัฐเกษตร เป็นต้น

๒) ศพก. สนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชนในการให้บริการในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น สถานที่ฝึกอบรม ศึกษางาน และการให้บริการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน คณะศึกษาดูงานเยี่ยมชมกิจกรรมฟาร์ม และศพก. ดังนี้

- ถ่ายรายการเศรษฐกิจพอเพียง สทท.๑๑ อุบลราชธานี
- คณะศึกษาดูงานเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลเกษตรชำนาญการจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน

๒๐๐ คน ปี ๒๕๕๑

- คณะผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี ๒๕๕๒
- คณะอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๕๔
- คณะเกษตรกรผู้ปลูกพริก อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอม่วงสามสิบ จังวัด

อุบลราชธานี จำนวน ๕๐ คน

- คณะเกษตรกรทั่วไปที่สนใจแนวทางการปลูกพริก GAP จำนวน ๑๕ ครั้ง
- คณะสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ปี ๒๕๕๖
- คณะวิจัยการตลาดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๕๖
- ร่วมทีมวิจัยการผลิตพริกปลอดภัยตลอดห่วงโซ่อุปทาน กรมส่งเสริมการเกษตร ปี๒๕๖๒
- สถานที่ฝึกอบรมเกษตรกร
- สถานที่ศึกษาดูงานของเกษตรกรทั่วไปและผู้สนใจ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทของประธาน ศพก. ระดับอำเภอ มีบทบาทในการขับเคลื่อนและเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการ เอกชน และเกษตรกรที่สนใจ สร้างเครือข่าย สร้างกระบวนการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มแปลงใหญ่ รวมถึงกลุ่ม Smart Farmer / Young Smart Farmer และ เชื่อมโยงสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP พริก เกษตรอินทรีย์ และเชื่อมโยงการตลาด มาตรฐานสินค้า จนสามารถแก้ไขปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรและส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นผู้นำในการบริหารจัดการศูนย์และวางแผนในการพัฒนากิจกรรมของ ศพก. ทั้งระดับศูนย์หลักและเครือข่าย โดยนำแนวทางการใช้ศูนย์เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของอำเภอ

๒. เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร ประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานอื่น เช่น พัฒนาที่ดิน ปศุสัตว์ ประมง ฯลฯ

๓. เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดกิจกรรมฝึกอบรม สาธิต วันถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็น “แหล่งเรียนรู้” ที่ให้เกษตรกรในชุมชนมาเรียนรู้วิธีการผลิตที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

๔. เป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาและสนับสนุนส่งเสริมให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่ต้องการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาการผลิตพร้อมสนับสนุนการรวมกลุ่ม การดำเนินการในรูปแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ GAP ฯลฯ

๕. ติดตามและประเมินผลกิจกรรมของศูนย์ รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ให้ภาครัฐทราบ ใช้ข้อมูลในการพัฒนาศูนย์อย่างต่อเนื่อง และเสนอแนะแนวทางปรับปรุง

๖. เป็นต้นแบบและสร้างแรงบันดาลใจ พร้อมแสดงให้เห็นว่าการทำเกษตรแบบมีระบบ มีการวางแผน ใช้ความรู้ และใช้เทคโนโลยี สามารถเป็นอาชีพที่หล่อเลี้ยงชีวิตได้อย่างยั่งยืน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

มีความภาคภูมิใจในการได้เป็นตัวแทนภาคการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ภาคการเกษตร เป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ พร้อมทั้งได้นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และจิตวิญญาณของการเป็นเกษตรกรที่มีความรักและภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในชุมชน ชุมชนใกล้เคียง ต่างตำบล ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด ช่วยแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณภาพการผลิตการเกษตร ยกระดับมาตรฐานอาชีพเกษตรกร ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ของชุมชน และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ ระหว่าง กลุ่มเกษตรกร หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

มีภาวะผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ประธาน ศพก. อำเภอเมืองศรีสะเกษได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร สู้ความยั่งยืนด้วยการปรับวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำ สร้างกระบวนการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่ายสร้างพลังในการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน เพิ่มมูลค่า สร้างอาชีพ สร้างรายได้ จากการเริ่มต้นด้วยตัวเอง อาศัยประสบการณ์ภูมิปัญญารวมกับการได้รับการศึกษาอบรมดูงาน จึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาต่อยอดขยายผล สร้างเครือข่ายที่มีกิจกรรมการพัฒนาแบบครบวงจรเพื่อให้เกิดการเกื้อหนุนเสริมกัน โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ วิธีคิด วิธีทำใหม่ในการพัฒนาอาชีพ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการลดต้นทุนพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิต เพิ่มมูลค่า สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นที่ยอมรับของชุมชนและได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการ ศพก. ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ
- (๒) ประธานแปลงใหญ่พริก ตำบลหนองแก้ว
- (๓) ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกพริก GAP ศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๑ - ถึงปัจจุบัน
- (๔) รองประธานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอำเภอเมืองศรีสะเกษ
- (๕) ครูบัญชีอาสาสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๑ - ถึงปัจจุบัน
- (๖) วิทยากรพิเศษสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ GAP พริก
- (๗) คณะที่ปรึกษาด้านเกษตรพืชผักผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๓
- (๘) ปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง GAP พริกเพื่อธุรกิจส่งออก
- (๙) หมอดินอาสาสำนักงานพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๑ - ปัจจุบัน
- (๑๐) มิสเตอร์มาติสำนักงานสถิติ สัมมะโนเกษตรกร ปี ๒๕๕๖

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ผู้สูงอายุหรือผู้ด้อยโอกาส

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“มีทัศนคติดีด้านบวก เข้าใจและยอมรับหลักธรรมชาติ แบ่งปันสังคม”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการถอดบทเรียน)

๑. นายธราวิทย์ คำหล้า	เกษตรอำเภอเมืองศรีสะเกษ
๒. นายอภิชาติ จิริงดา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางกรณีย์ ธนศิลป์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายปรัชญา พวงบรรเทา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดหัวข้อที่จะทำการถอดบทเรียน
๒. ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
๓. วิเคราะห์ข้อมูล
๔. รายงานผลการถอดบทเรียน

เครื่องมือที่ใช้

๑. การสนทนากลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
๒. การสังเกต
๓. การเล่าเรื่อง
๔. ภาพถ่าย
๕. การจดบันทึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

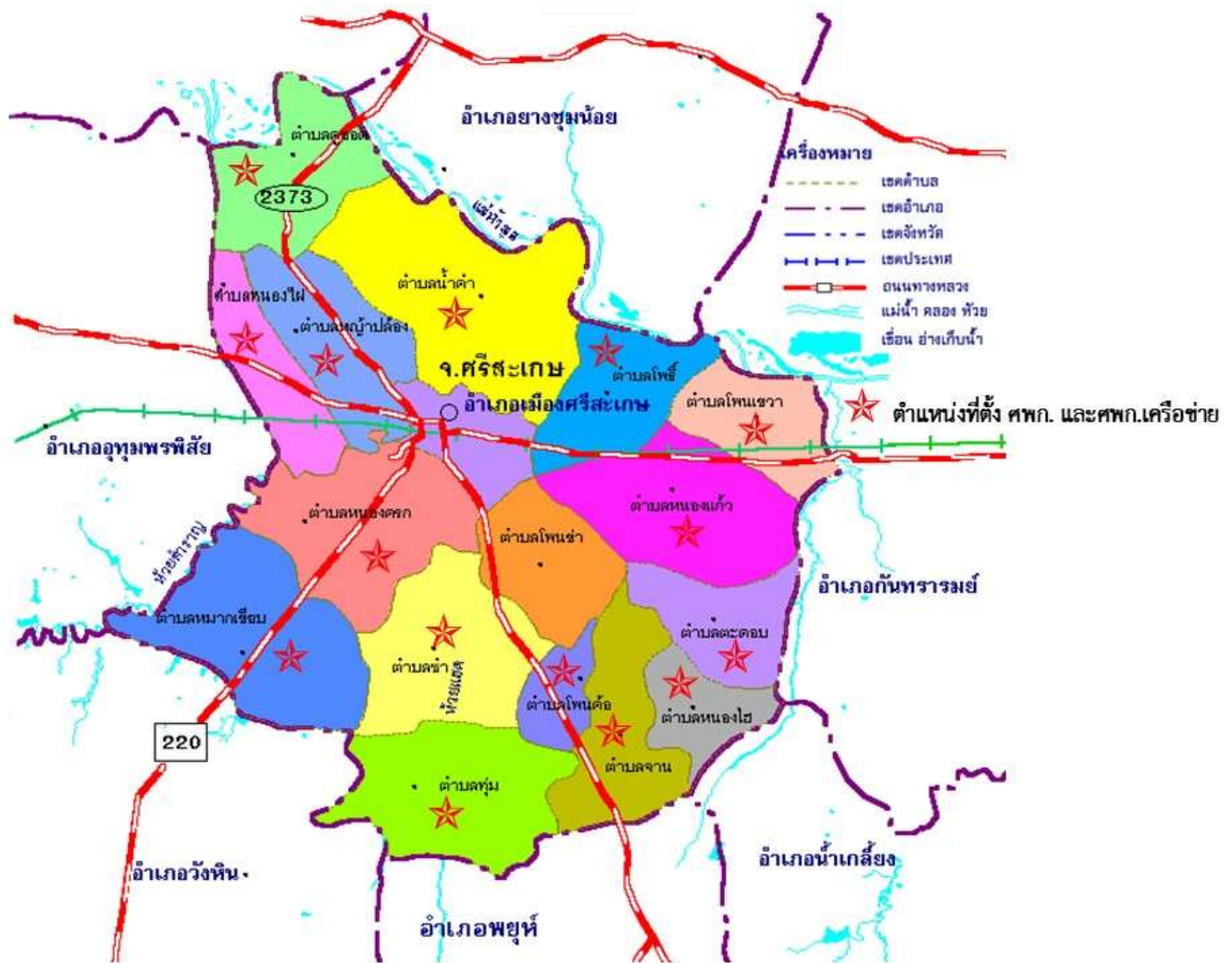
- ไม่มี -

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

๑. แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.อำเภอเมืองศรีสะเกษ และศพก. เครือข่าย

เครือข่ายของ ศพก.หลัก : ศพก.เครือข่าย อำเภอเมืองศรีสะเกษ มีทั้งหมด ๑๖ เครือข่าย ได้แก่

๑. นายสำราญ สุวรรณพัฒน์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลโพนข้า
๒. นายบุญธรรม แก้วนรสิงห์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์จัดการเกษตรผสมผสาน
๓. นายเคน นัยนิตย์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านหนองหว้า
๔. นายสมพงษ์ จันทรา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์ข้าวชุมชนบ้านดงเปื่อย
๕. นายวินัย บุรณะ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองสวาง
๖. นายสนิตย์ โคตรนันท์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน
๗. นายอนุพงษ์ ลาสุเล	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองแข็ง
๘. นายไพรวลัย พิทักษา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เครือข่าย ศพก. ตำบลหญ้าปล้อง
๙. นายบุญชู ไช้กัญญา	เกษตรกรต้นแบบศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านแดง
๑๐. นายอดุลย์ มะณีย์	เกษตรกรต้นแบบศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหมากเขียบ
๑๑. นางสาวอรนิตย์ วงศ์ละคร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้โรงเรียนเกษตรแม่นยำเกษตรอัจฉริยะ
๑๒. นางไพรวรรณ ศรีโวหะ	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ด
๑๓. นางธัญรินทร์ เหตุผล	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลชำ
๑๔. นายวิจิตร เสนาง	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านโนน
๑๕. นายชาญณรงค์ ทวีสาร	เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลหนองแก้ว
๑๖. นายนายเฉลิม บุตรงาม	เกษตรกรต้นแบบศูนย์ข้าวชุมชน